

GÖTEBORGS UNIVERSITET

HANDELSHÖGSKOLAN

En undersökning av företagsrekonstruktion och överlevnad i olika branscher

Kandidatuppsats i Industriell och Finansiell ekonomi

Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet

Höstterminen 2023

Handledare: Gert Sandahl

Linn Peterson

Simon Rödén

Förord

Stort tack till vår handledare Gert Sandahl och våra nära och kära för ert stöd under uppsatsprocessen.

A handwritten signature in black ink, reading "Linn Peterson". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping initial 'L'.

Linn Peterson

A handwritten signature in black ink, reading "Simon Rödén". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping initial 'S'.

Simon Rödén

Abstract

The aim of the study is to deepen the understanding of situations when business restructuring can be used as an appropriate alternative to bankruptcy. The method used is a quantitative comparison between reconstructions and bankruptcies of financial ratios based on the Altman z-score (2000). Further, the method is complemented by case studies of restructuring plans to identify reasons why companies undertake a company restructuring. The conclusion is that capital turnover and profit margins are more significant than debt ratio when applying for restructuring or bankruptcy. Observed reasons for companies to file for corporate restructuring are accounting errors, bad contracts and macroeconomic factors.

Keywords

Business restructuring, survival, financial ratios, Altman's z-score, financial difficulties, restructuring plan, bankruptcy

Sammanfattning

Syftet med studien är att fördjupa förståelsen för situationer där företagsrekonstruktion kan användas som ett lämpligt alternativ till konkurs. Metoden som används är dels kvantitativ och jämför företagsrekonstruktioner och konkurser genom finansiella nyckeltal med utgångspunkt i Altman z-score (2000). Vidare är del av metoden kvalitativ genom fallstudier av företagsrekonstruktionsplaner för att identifiera anledningar till varför företag gör en företagsrekonstruktion. Slutsatsen är att hög kapitalomsättning och goda vinstmarginaler är mer betydelsefulla än skuldsättning vid ansökan om företagsrekonstruktion eller konkurs. Observerade anledningar till att företag ansöker om företagsrekonstruktion är felaktig bokföring, dåliga avtal och makroekonomiska faktorer.

Nyckelord

Företagsrekonstruktion, överlevnad, finansiella nyckeltal, Altmans z-score, ekonomiska svårigheter, rekonstruktionsplan, konkurs

Innehåll

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Lagen (2022:964) om Företagsrekonstruktion (LFR)	1
1.3	Problembeskrivning	2
1.4	Frågeställningar	3
1.5	Syfte	4
2	Teoretisk referensram	5
2.1	Förutseende av ekonomiska svårigheter genom finansiella nyckeltal	5
2.2	Effekt av tillgångar och diversifiering av kapital	6
2.3	Bokföringens betydelse	7
2.4	Vad är en lyckad företagsrekonstruktion?	8
2.5	Kostnaden för att hamna på obestånd	8
2.6	Effekt av mikro- och makrofaktorer på affärsmisslyckanden	9
2.7	Slutsatser från den teoretiska referensramen	9
3	Metod	11
3.1	Metoddiskussion	11
3.2	Kvantitativ och kvalitativ forskningsmetod, en blandmetod	11
3.3	Val av branscher	12
3.4	Val av nyckeltal	12
3.5	Insamling av kvantitativa data	13
3.6	Insamling av kvalitativa data	14
3.7	Insamling av litteratur och artiklar	14
3.8	Sökord	15
3.9	Reflektion av sekundärkällor	15
3.10	Validitet och Reliabilitet	16

3.11	Författarnas perspektiv och partiskhet (bias)	16
3.12	Etiska ställningstaganden	17
4	Empiri & Analys:	18
4.1	Kvantitativ empiri, skillnader mellan branscherna	18
4.2	Kvalitativ empiri	21
4.2.1	Detaljhandeln, företagsrekonstruktionsplan för CURA of Sweden AB	22
4.2.2	Restaurangbranschen, företagsrekonstruktionsplan för Restaurang Einstein AB	23
4.2.3	Tillverkningsbranschen, företagsrekonstruktionsplan för EB EEE LHI Vindkraftpark Aldermyrberget AB	24
5	Diskussion	26
5.1	Diskussion om finansiella nyckeltal	26
5.2	Diskussion om vilka anledningar som sätter ett företag i en position som motiverar ansökan om företagsrekonstruktion	29
5.3	Kritik till studien	31
6	Sammanfattning och Slutsats	32

Begreppsförklaring

Ackord Överenskommelse mellan skuldsatt person och fordringsägare om nedsättning eller senareläggning av betalningsskyldigheten (NE, 2023)

Bekvämlighetskonkurs Företaget väljer själv att ansöka om konkurs för att saneras från skulder och bedriva verksamheten vidare i ett nytt företag (Motion 1993/94:L303)

Borgenär En privat- eller juridisk person som har fordran på någon

Finansiella nyckeltal Kvantitativa mätvärden som används för att analysera och bedöma ett företags ekonomiska prestation och hälsa

Företagsrekonstruktion En juridisk process där ett livskraftigt företag med temporära betalningssvårigheter kan omstruktureras istället för att gå i konkurs (Lag om företagsrekonstruktion [LFR], 2022)

Gäldenär En privat- eller juridisk person som har skuld till någon

Insolvens Betalningssvårighet

LFR Lagen (2022:964) om företagsrekonstruktion

LGL Lagen (1992:497) om lönegaranti

Likvidation Avslutande av företag där dess tillgångar omvandlas till likvida medel

Näringsidkare Någon som yrkesmässigt driver verksamhet av ekonomisk art (NE, 2023)

Obestånd En verksamhet kan som beständigt inte kan betala sina skulder (Sveriges Domstolar, 2023)

SNI (Standard för svensk näringsgrensindelning) En statistisk standard som används för att kategorisera företag och arbetsställen baserat på deras verksamhet och är av betydelse för olika ekonomiska statistikexterna (SCB, 2023)

Figurer

1	Kapitalomsättningshastighet i relation till antal år innan ansökan av rekonstruktion/konkurs.	18
2	Avkastning på tillgångar i relation till antal år innan ansökan av rekonstruktion/konkurs.	19
3	Eget kapital / totala skulder i relation till antal år innan ansökan av rekonstruktion/konkurs.	19
4	Balanserad vinst / totala tillgångar i relation till antal år innan ansökan av rekonstruktion/konkurs.	20
5	Rörelsekapital / totala tillgångar i relation till antal år innan ansökan av rekonstruktion/konkurs.	20
6	Z-score i relation till antal år innan ansökan av rekonstruktion/konkurs. . .	21

Tabeller

1	Antal företagsrekonstruktioner och konkurser som har analyserats i studien uppdelat i branscher och företagsrekonstruktion/konkurs.	12
2	Definition av nyckeltal som använts för att analysera rekonstruktioner och konkurser.	13

1 Inledning

Detta kapitel introducerar bakgrund och förklarar Lagen (2022:964) om företagsrekonstruktion. Kapitlet redogör även problembeskrivning, frågeställning och syfte.

1.1 Bakgrund

I en värld präglad av ekonomisk turbulens är risken för ekonomiska svårigheter betydande. Även livskraftiga företag kan råka ut för temporära betalningssvårigheter. För att företag ska kunna hantera dessa svårigheter och överleva finns verktyget företagsrekonstruktion.

Företagsrekonstruktionslagen i Sverige grundar sig på den amerikanska lagstiftningen där processen vanligtvis kallas “Chapter 11” med avseende på lagens placering i den amerikanska konkurslagen (Folkesson, 2018). Företagsrekonstruktionen är en juridisk process där ansökan beviljas via tingsrätten (Sveriges Domstolar, 2023) och är relevant för företag med goda framtidsutsikter och tillfälliga betalningssvårigheter. Persson och Karlsson-Tuula (2017) klargör att Sverige är ett av länderna i världen med störst antal konkurser i förhållande till antalet invånare och menar att det stora antal konkurser skulle kunna undvikas med hjälp av företagsrekonstruktioner.

Definitionen av företagsrekonstruktion lyder: “Vid en rekonstruktion ska det undersökas om verksamheten kan förändras så att lönsamhet kan uppnås i företaget, t.ex. genom att lägga ned olönsamma delar eller sälja en fastighet.” (Nationalencyklopedin, 2023).

1.2 Lagen (2022:964) om Företagsrekonstruktion (LFR)

Lagen om företagsrekonstruktion (1996:764) trädde i kraft den 1 september 1996 med syftet att ge näringsidkare med betalningssvårigheter möjligheten att vidta åtgärder för att förbättra och omförhandla den ekonomiska situationen med sina borgenärer. (Persson & Karlsson-Tuula, 2017) Det skulle till exempel kunna vara att tillämpa strategier med målet att förbättra företagets resultat, förhandla räntor och/eller söka ackord hos långivare. Syftet är således att

hjälpa företag med goda framtidsutsikter och tillfälliga betalningssvårigheter att undvika konkurs (Persson & Karlsson-Tuula, 2017). Enligt svensk lag (2022:964) får en företagsrekonstruktion pågå under högst ett år och kräver förnyelse var tredje månad för att fortsätta. Vid påbörjan av en företagsrekonstruktion kan företaget inte försättas i konkurs och borgenärer kan inte kräva betalning (Lag om företagsrekonstruktion [LFR], 2022).

Statlig lönegaranti infördes i slutet av 2005 för att säkerställa skydd för arbetstagare i händelse av arbetsgivarens betalningssvårighet (Lönegarantilag [LGL], 1992). Det innebär också att bestämmelsen tillåter arbetsgivaren att ta del av den statliga lönegarantin under pågående företagsrekonstruktion. Därtill reviderades LFR genom lagändring efter nytt EU-direktiv för att förbättra effektiviteten och fördelarna för livskraftiga företag under företagsrekonstruktion (EU, 2019). Den nya lagen trädde i kraft den 1 augusti 2022 (Lag om företagsrekonstruktion [LFR], 2022).

En ansökan om företagsrekonstruktion inledas vid behörig tingsrätt. I ansökan ska en beskrivning av företagets nuvarande ekonomiska ställning samt orsaker till betalningssvårigheter framgå. Dessutom bör dokumentet redogöra för fortsatt verksamhet och åtgärder som planeras (Persson & Karlsson-Tuula, 2017).

1.3 Problembeskrivning

Borgenärer och företagare kan fatta felaktiga beslut när det gäller avveckling av företagsverksamheter. Livskraftiga företag med tillfälliga betalningssvårigheter har möjlighet att rekonstrueras och därmed stärkas över tid. Att identifiera faktorer som leder till att företag befinner sig i sådana situationer är av avgörande betydelse. Studien kan användas som vägledning för att säkra livskraftiga verksamheter och avveckla ohållbara sådana, vilket möjliggör effektivt nyttjande av tillgångar.

Sverige är ett av länderna i världen med flest antal konkurser i förhållande till antalet invånare

(Persson & Karlsson-Tuula, 2017). Vid ekonomisk turbulens utsätts företag för ekonomiska påfrestningar vilket kan leda till ett antal bekymmer. Minskad konkurrens, effektivitetsför-sämring och kvalitetsnedgång i varor och tjänster blir följderna av färre aktörer. Ökad domi-nans av ett fåtal företag kan resultera i högre priser och möjligt missbruk av marknadsposi-tionen. Processerna för inträde och utträde på marknaden försvåras om dominerande företag tillämpar strategier som limitprissättning (Konkurrensverket, 2023). Enligt Folkhälsomyndigheten (2023) är sysselsättning och nedsatt köpkraft av betydelse för den sociala och psy-kologiska hälsan vilket i sin tur påverkar levnadsstandarden. Dessutom innebär försvagad köpkraft en minskning av bruttonationalprodukten (SCB, 2023). Konkurer påverkar alltså inte bara gäldenären och borgenären utan hela samhället. Relevansen och aktualiteten av detta problem är betydande med tanke på rekordhöga nivåer av rekonstruktioner och konkurser (Creditsafe, 2023).

Tidigare studier inom området har mestadels fokuserat på tillämpningen av statistiska analy-ser (Chen m.fl., 2020; Opoku Appiah & Abor, 2009; Uğurlu & Aksoy, 2006; Altman, 2000) med syfte att konstruera modeller för att förutse ekonomiska svårigheter. Det har genom-förts begränsad forskning på den svenska marknaden inom området företagsrekonstruktion och tidigare studier har enbart använt kvantitativa metoder. Sektorer som historiskt sett har noterat ett betydande antal företagsrekonstruktioner och konkurser och därför blir intressanta att undersöka är detaljhandeln, restaurangbranschen och tillverkningssektorn (SCB, 2023). Det finns olika orsaker till att det uppstår en situation som motiverar en företagsrekonstruk-tion exempelvis en svag finansiell ställning. Detta kan observeras med hjälp av fallstudier av företagsrekonstruktionsplaner. Den finansiella ställningen kan analyseras genom finansiella nyckeltal och det är av vikt att förstå hur olika nyckeltal belyser företagets situation.

1.4 Frågeställningar

- Vilka orsaker och faktorer ligger bakom ansökan om företagsrekonstruktioner och hur kan dessa identifieras genom fallstudier av företagsrekonstruktionsplaner?

- Vilka skillnader och likheter i nyckeltal kan observeras vid ansökan om företagsrekonstruktion jämfört med konkurs?

1.5 Syfte

Syftet med studien är att fördjupa förståelsen för situationer som resulterat i ansökan om företagsrekonstruktion. Problemet är betydande med hänsyn till de rekordhöga nivåerna av företagsrekonstruktioner och konkurser enligt Creditsafe (2023). Förståelsen av vilka orsaker och faktorer som ligger bakom ett företags ansökan om företagsrekonstruktion är av betydelse inte endast för forskarsamhället utan även för borgenärer och företagare. Studiens utfall ska kunna tillhandahålla insikter som kan tillämpas för att förstå orsakssamband och faktorer som har effekt på beslutet om att ansöka om en företagsrekonstruktion.

2 Teoretisk referensram

I detta kapitel presenteras tidigare forskning avseende förutseende av ekonomiska svårigheter, effekt av tillgångar, bokföringens betydelse, kostnader förknippade med att hamna på obestånd samt effekten av mikro- och makrofaktorer på affärsmislyckanden. Kapitlet avslutas sedan med slutsatser från presenterad forskning.

2.1 Förutseende av ekonomiska svårigheter genom finansiella nyckeltal

Chen m.fl. (2020) förklarar att finansiella nyckeltal kan användas för att förutse om ett företag kommer att bemöta ekonomiska svårigheter. De konstruerar en modell för förutsägelse av framtida ekonomiska svårigheter genom statistiska regressionsanalyser och förklarar att följande nyckeltal är högre i företag utan ekonomiska svårigheter jämfört med företag med ekonomiska svårigheter: avkastning på totala tillgångar, balanslikviditet, kapitalomsättningshastighet, nettovinstmarginal. Chen m.fl. (2020) klarlägger även att resultaten av studien och dess modell kan bidra med tidiga varningssignaler för kommande ekonomiska svårigheter och hög risk för konkurs.

I linje med Chen m.fl. (2020) har Kingsley Opoku Appiah och Joshua Abor utfört en statistisk analys för att förutse insolvens (Opoku Appiah & Abor, 2009). Studien undersökte företag inom tillverkningsbranschen och klargör att förutsägelse av företags insolvens är ett komplext område med många nyanser. Trots ämnets komplexitet fastslår Opoku Appiah & Abor (2009) att nettovinstmarginalen väger tyngre än bruttovinstmarginalen vid förutsägelser om insolvens.

En statistisk analys visar att vinstmarginal är ett relevant finansiellt nyckeltal vid förutsägelse av ekonomiska svårigheter (Uğurlu & Aksoy, 2006). Vinstmarginal, rörelsemarginal, EBITDA/totalt kapital används som primära prediktorer av ekonomiska svårigheter (Uğurlu & Aksoy, 2006).

En annan metod för att prognostisera insolvens, mer specifikt konkursrisk, är Altmans Z-score (2000). Formeln för Z-score använder finansiella nyckeltal och koefficienter för att beräkna ett Z-värde, där högre värden indikerar lägre risk för konkurs inom ett år. Altmans (2000) ursprungliga formel kunde endast användas på noterade tillverkningsföretag. Han modifierade därför formeln på följande sätt för att vara tillämplig över alla branscher och onoterade företag (Hillier m.fl., 2021; Altman, 2000):

$$Z = 0,717 \cdot \frac{\text{Rörelsekapital}}{\text{Totala Tillgångar}} + 0,847 \cdot \frac{\text{Balanserad Vinst}}{\text{Totala Tillgångar}} + 3,1 \cdot \frac{\text{Rörelseresultat}}{\text{Totala Tillgångar}} + 0,42 \cdot \frac{\text{Eget Kapital}}{\text{Totala Skulder}} + 0,998 \cdot \frac{\text{Försäljning}}{\text{Totala Tillgångar}} \quad (1)$$

$Z < 1,23$ konkursrisk hög

$1,23 < Z < 2,9$ gråzon

$2,9 < Z$ konkursrisk låg

2.2 Effekt av tillgångar och diversifiering av kapital

Yu & He (2018) betonar att tillgångarnas storlek, branschegenskaper och skuldstruktur är betydande faktorer som påverkar ett företags val mellan konkursansökan eller försök till företagsrekonstruktion. Yu & Hes (2018) studie syftade till att undersöka det mest lämpliga alternativet, det vill säga konkurs eller företagsrekonstruktion, för både gäldenär och borgenär vid ekonomiska svårigheter. Yu & He (2018) förklarar att sannolikheten att ansöka om företagsrekonstruktion är högre för företag med större tillgångar. Vidare konstaterar de att ansökan om företagsrekonstruktion förekommer i högre utsträckning hos företag som är verksamma inom segment med högre tillväxt och att företag verksamma inom tillgångslätta branscher ställs inför större kostnader vid företagsrekonstruktion och tenderar därför att ansöka om konkurs istället för företagsrekonstruktion.

Likt Yu & He (2018) argumenterar Bernstein m.fl. (2018) för tillgångars betydelse. Bernstein m.fl. (2018) undersökte konsekvenser av företagsrekonstruktion och konkurs med inriktning på hur tillgångsallokering skiljer sig efter en företagsrekonstruktion respektive konkurs. Bernstein m.fl. (2018) fastslår att det långsiktiga nyttjandet av tillgångar är lägre i likviderade bolag än i företagsrekonstruktionsobjektet och att likvidation ofta resulterar i ineffektiv allokering av tillgångar. Med andra ord menar Bernstein m.fl. (2018) att det är mer lönsamt att ansöka om företagsrekonstruktion för att maximera nyttjandet av tillgångar.

2.3 Bokföringens betydelse

Redovisningskvalité är en dold och svårsmädd variabel med betydelse för företagets ekonomiska ställning. Da Silva Mattos & Shasha (2023) hävdar att redovisningskvalitén påverkar ett företags överlevnadsmöjligheter baserat på en undersökning av hur bristfällig finansiell rapportering påverkar prognoser avseende insolvens. Da Silva Mattos & Shasha (2023) fastslår att finansiella nyckeltal inte alltid reflekterar företagets verkliga finansiella ställning på grund av potentiella fel i bokföring. Da Silva Mattos & Shasha (2023) tydliggör att borgenärer till bolag med låg redovisningskvalité prioriterar materiella tillgångar vilka anses vara lättare att värdera.

Vidare förklaras kvalitén på redovisningen ha effekt på utfall av företagsrekonstruktioner av Kuttner m.fl. (2021). Kuttner m.fl. (2021) förklarar att kvalitén på redovisningen och företagsrekonstruktionsplanen är avgörande för förutsägelse av betalningssvårigheter samt hur lyckad företagsrekonstruktionen blir. Enligt Kuttner m.fl. (2021) är anledningen delvis att kvalitén på den skriftliga företagsrekonstruktionsplanen har betydande inverkan på effektiv allokering av resurser och tydliga strategier för att hantera betalningssvårigheterna. Kuttner m.fl. (2021) fastslår att en detaljerad företagsrekonstruktionsplan anpassad till geografisk plats och dess lagar ökar sannolikheten för en lyckad företagsrekonstruktion.

2.4 Vad är en lyckad företagsrekonstruktion?

Definitionen av en lyckad företagsrekonstruktion är vag. Kubu (2016) kritiserar användningen och tillvägagångssättet för mätning av begreppet lyckad företagsrekonstruktion. Kubu (2016) hänvisar till kreditupplysningsföretaget Creditsafe som rapporterar att hälften av företagsrekonstruktionerna har varit framgångsrika. Kriteriet för en lyckad företagsrekonstruktion var att bolaget fortfarande var aktivt ett år efter avslutad företagsrekonstruktion. Vidare framhåller Kubu (2016) att forskningsstiftelsen Entreprenörskapsutredningen, till skillnad från Creditsafe, presenterade statistik som indikerade att endast 25 procent av företagsrekonstruktionerna var framgångsrika under samma tidsperiod. Kubu (2016) menar att lyckade företagsrekonstruktioner används som ett marknadsföringsverktyg där advokatbyråer missbrukar statistik för att framstå som mer framgångsrika.

2.5 Kostnaden för att hamna på obestånd

En faktor som påverkar beslutet att ansöka om företagsrekonstruktion är kostnaden för dess genomförande. Gratzner (2002) definierar konkurs- och företagsrekonstruktionskostnader som de kostnader som uppstår när ett företag befinner sig i en finansiell kris eller försätts i konkurs. Gratzner (2002) kategoriserar kostnaderna i två huvudgrupper: direkta och indirekta. Direkta kostnader inkluderar utgifter som administrativa kostnader, advokat- och revisorsarvoden och kostnader för omallokering av resurser för att undvika konkurs. Indirekta kostnader beskriver alternativkostnader och potentiella negativa marknadseffekter, som enligt Gratzner (2002) är svåra att kvantifiera. Vidare redogör Gratzner (2002) att ett effektivt näringsliv förutsätter en fungerande konkursprocess där ineffektiva företag elimineras från marknaden genom innovation och ökad konkurrenskraft. Konsekvenserna av konkurs är kreditförluster och Gratzner (2002) menar att konkurs används som ett sanerande verktyg för att gallra ut ineffektiva företag från marknaden. Följaktligen uppstår ett moral hazard-problem där företag utnyttjar möjligheten för bekvämlighetskonkurser.

En ytterligare aspekt relaterad till kostnaderna av att hamna på obestånd beskrivs utifrån

kreditgivarens perspektiv av Antill (2022). Han menar att att borgenärer i alltför hög utsträckning väljer att likvidera företag vilket resulterar i ekonomiska förluster. I många fall där likvidering väljs skulle en företagsrekonstruktion vara en mer fördelaktig strategi eftersom verksamhetens värde är större än dess tillgångar och likvidation genererar därmed mindre värde för borgenärerna (Antill, 2022).

Persson & Karlsson-Tuula (2017) betonar att huvudsyftet med företagsrekonstruktion inte är att skydda gäldenären från exekutiva åtgärder, utan snarare att möjliggöra ostörda förhandlingar mellan gäldenär och borgenär samt presentera en tydlig framtidsplan för företag med goda framtidsutsikter.

2.6 Effekt av mikro- och makrofaktorer på affärsmislyckanden

Parsa m.fl. (2011) identifierar två huvudgrupper av faktorer som bidrar till affärsmislyckanden: makro och mikro. Makrofaktorerna inkluderar ekonomiska konjunktursvängningar, arbetslöshet och lägre disponibel inkomst i hushållen, vilket påverkar försäljningsintäkter. Parsa m.fl. (2011) betonar även bekvämlighetsfaktorn som avgörande i konsumentval vilken påverkas av regionala och demografiska faktorer. Vidare konstaterar Parsa m.fl. (2011) att restaurangbranschen utmärks av låga inträdes- och utträdesbarriärer och att en mikrofaktor som bidrar till affärsmislyckanden är otillräckligt startkapital. Entreprenörer inom branschen beskrivs ofta ha stor passion för verksamheten men sakna viktig kunskap inom områden som redovisning och marknadsföring vilket Parsa m.fl. (2011) förklarar som riskfaktorer för verksamheten. Parsa m.fl. (2011) tydliggör vidare att restaurangbranschen kännetecknas av höga fasta kostnader. Geografisk plats påverkar försäljningen och företagsledare kan vara benägna att acceptera högre hyreskostnader än nödvändigt.

2.7 Slutsatser från den teoretiska referensramen

Referensramen syftar till att ge en djupare förståelse för olika faktorer som har effekt på processen företagsrekonstruktion och metoder som kan används för att förutsäga obestånd.

För att förutse ekonomiska svårigheter används finansiella nyckeltal, där tidigare forskning har identifierat flera parametrar av betydelse. Studierna visar bland annat att kapitalomsättningshastighet, skuldsättning, balanslikviditet, avkastning på tillgångar och andel rörelsekapital kan användas för att förutse ekonomiska svårigheter och konkursrisk. Resterande del av den teoretiska referensramen ger en omfattande förståelse för olika faktorer som påverkar företags ekonomiska ställning och överlevnad, däribland redovisningskvalitet, kostnader vid finansiell kris och effekten av externa faktorer.

3 Metod

I metodkapitlet förklaras studiens forskningsmetod, motivering till urval, insamling av data och litteratur samt relevanta sökord till studien. I kapitlet förekommer även en reflektion av sekundärkällor, datans validitet och reliabilitet, författarnas potentiella partiskhet och etiska ställningstaganden för att stärka studiens trovärdighet.

3.1 Metoddiskussion

En forskningslucka kunde identifieras som visade att tidigare forskning inom företagsrekonstruktion huvudsakligen har fokuserat på internationella marknader med hjälp av kvantitativa metoder, utan att beakta kvalitativa data. Mot denna bakgrund har fokuset riktats mot den svenska marknaden, och en kombination av både kvalitativa och kvantitativa metoder har tillämpats. Målet är att förstå orsakssamband och faktorer som påverkar företagsrekonstruktioner.

3.2 Kvantitativ och kvalitativ forskningsmetod, en blandmetod

Tidigare forskning inom området har utformats med kvantitativa metoder utan hänsyn till kvalitativ data. Studien utformas därför som en blandmetod, vilket innebär att forskningsmetoden är delvis kvantitativ och delvis kvalitativ (Denscombe, 2016). Metoden karakteriseras av dess förmåga att integrera styrkorna hos kvantitativ och kvalitativ metod genom att överträda deras begränsningar och förena dem till en enhetlig metodologisk helhet (Denscombe, 2016). Den kvantitativa delen observerar mätbara resultat av skillnader i finansiella nyckeltal för företag tre år innan ansökan om företagsrekonstruktion och konkurs. Den kvalitativa delen består av innehållsanalys av specifika företagsrekonstruktionsplaner med syfte att exemplifiera, erhålla ökad förståelse och kunna tolka den kvantitativa datan. Strävan är att förstå orsakssamband och faktorer som har effekt på beslutet om att ansöka om företagsrekonstruktion. Åsberg (2001) hävdar ytterligare att metoder benämnda "kvantitativ" och "kvalitativ" är missvisande. Han menar att metoden i en studie aldrig är antingen kvantitativ eller kvalitativ utan att metoden alltid består av en blandning av de båda.

3.3 Val av branscher

Urvalet av branscher har gjorts med hänsyn till historiskt sett betydande antal företagsrekonstruktioner och konkurser inom tillverkningsbranschen, detaljhandeln och restaurangbranschen (SCB, 2023). För att begränsa studiens omfattning har standarden för svensk näringsgrensindelning (SNI) valts som ett klassificeringssystem för olika branscher. SNI är standard att använda inom ekonomisk statistik och representerar numeriska koder för att strukturera huvudgrupper och undergrupper (SCB, 2023). De tvåsiffriga SNI-koderna används för att definiera företagens branschtillhörighet, med kod 56 för restaurangbranschen, 47 för detaljhandeln och 10-33 för tillverkningsbranschen eftersom sektorn är indelad i flera huvudgrupper. Värt att notera är att endast moderbolag har observerats i den kvantitativa delen för att undvika dubbelräkning av dotterbolag när moderbolag genomgår företagsrekonstruktion. Totalt antal företagsrekonstruktioner och konkurser som har undersökts mellan branscherna och åren presenteras i tabellen:

Tabell 1: Antal företagsrekonstruktioner och konkurser som har analyserats i studien uppdelat i branscher och företagsrekonstruktion/konkurs.

	Företagsrekonstruktion	Konkurs
Tillverkning	273	6416
Detaljhandel	188	9261
Restaurang	116	4740

3.4 Val av nyckeltal

Studien undersöker fem finansiella nyckeltal som är viktade baserat på tillgångar. Valet av nyckeltal baseras på tidigare forskning från Chen m.fl. (2020), Opoku Appiah & Abor (2009), Uğurlu & Aksoy (2006) och Altman (2000). För att klarlägga innebörden av valda finansiella nyckeltal för läsaren presenteras definitionen av nyckeltalen enligt Fortnox (2023) nedan:

Tabell 2: Definition av nyckeltal som använts för att analysera rekonstruktioner och konkurser.

Balanserad vinst / totala tillgångar	Balanserad vinst är hur mycket vinst som finns kvar efter alla utgifter och amorteringar är betalda
Försäljning / totala tillgångar	Kapitalomsättningshastighet
Rörelseresultat / totala tillgångar	Avkastning på tillgångar
Rörelsekapital / totala tillgångar	Rörelsekapitalet är omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder
Eget kapital / totala skulder	Inverterad skuldsättningsgrad

3.5 Insamling av kvantitativa data

Den kvantitativa datan i studien består av finansiell primärdata, representerad av finansiella nyckeltal från årsredovisningar av svenska aktiebolag, hämtade från databasen Serrano. Den kvantitativa delen har som syfte att presentera generella mönster av förändring av företags finansiella nyckeltal tre år före ansökan om företagsrekonstruktion och konkurs för att observera skillnader och likheter mellan branscherna. Anledningen till att tre år observeras är för att undersöka eventuella trender. Vidare är temporära betalningssvårigheter av intresse, att undersöka mer än tre år bidrar alltså inte med relevant information. Databasen Serrano är utgiven av Handelshögskolan i Stockholm och tillhandahålls av Göteborgs universitet. Serrano omfattar årsredovisningar för perioden 2006 - 2023 och därifrån är datan filtrerad baserat på SNI och moderbolag. Datan överfördes sedan till Excel för analys där de fem finansiella nyckeltalen studerades enligt Altmans z-score formel (2000).

Den kvantitativa datan är avgränsad från år 2006 till 2023 med motivering till lagändring av Lönegarantilagen (1992:497). Därtill krävs tillgång till årsredovisningar för att studera finansiella nyckeltal, företag utan årsredovisning har därav exkluderats ur studien.

3.6 Insamling av kvalitativa data

Den kvalitativa datan består av företagsrekonstruktionsplaner och har insamlats från stiftelsen Ackordscentralen och Göteborgs tingsrätt. Vid besök hos Göteborgs tingsrätt tilldelades endast domstolsbeslut om företagsrekonstruktioner utan underlag för företagsrekonstruktionsplan med information om företagets historiska betalningssvårigheter med planerade åtgärder. Endast fåtal domar resulterade i tilldelade företagsrekonstruktionsplaner och dessa var enskilda firmor och exkluderades därför från studien. Valda företagsrekonstruktionsplaner har granskats och godkänts i tingsrätten och därefter hämtats från internet via stiftelsen Ackordcentralens hemsida. De utvalda företagen i denna studie utgörs av CURA of Sweden AB, Restaurang Einstein AB och EB EEE LHI Vindkraftpark Aldermyrberget AB. Företagen är representativa för de olika branscher som har inkluderats i urvalet för studien. Det är viktigt att notera att tingsrätten huvudsakligen tillhandahöll domar utan bifogade företagsrekonstruktionsplaner och följaktligen begränsades vår tillgång till företagsrekonstruktionsplaner till det som kunde erhållas från internet vilka alla varit publicerade av stiftelsen Ackordscentralen.

3.7 Insamling av litteratur och artiklar

Blomkvist m.fl. (2018) beskriver att litteraturinsamling i vetenskapliga studier bör inledas med en så kallad överinläsning vilken syftar till att skribenten granskar och läser tillgänglig litteratur för att skapa sig en överblick över ämnet. Litteraturinsamlingen inleddes därför med inläsning av områdena företagsrekonstruktion och konkurs med syfte att skapa uppfattning om tidigare forskning samt identifiera forskningsluckor. Informationen hämtades från litteratur via det ekonomiska biblioteket vid Göteborgs Universitet och genom universitetets databassökfunktion. Specifika databaser som mestadels använts är Scopus och Business Source Premier. Litteraturmaterialet bestod av både företagsekonomisk och juridisk litteratur med tanke på att ämnet företagsrekonstruktion är nära förknippat med juridiken. Därefter fortsatte litteraturinsamlingen med hjälp av referenslistor och sökord med fokus på forskning avseende faktorer som har effekt på företagsrekonstruktionsprocessen.

Ett kritiskt förhållningssätt har tillämpats vid sortering av litteraturinsamling och vald litteratur tolkas, reflekteras och diskuteras i studien. För att säkerställa hög trovärdighet i litteraturen har antal citeringar (citations) och så kallad "peer-reviewed" litteratur varit relevant i urvalet via databasen Scopus. Ett högre antal citeringar indikerar större trovärdighet eftersom begreppet avser hur många gånger artikeln används som referens i andra studier samtidigt som "peer-reviewed" artiklar genomgått granskning av forskare och experter inom samma område innan de publicerats som vetenskaplig skrift. Därtill har sökord varit relevanta vid urvalet av teorin.

3.8 Sökord

Ovannämnda databaser har nyttjats vid litteraturinsamlingen tillsammans med sökorden: reorganize, liquidated, bankruptcy, reorganization and liquidation, financial distress, Sweden.

3.9 Reflektion av sekundärkällor

Sökningar har genomförts på både svenska och engelska. Utmaningen har emellertid varit att lokalisera svenska vetenskapliga artiklar om ämnet då det inte bedrivits mycket forskning beträffande området i Sverige. Litteraturinsamlingen har därav mestadels bidragit med tidigare internationell forskning vilket läsaren bör ha i åtanke men tidigare forskning anses vara relevant i studien. Vidare tillför fallstudierna i den teoretiska referensramen specifika exempel på företagsrekonstruktioner i Sverige under tillämpning av den svenska lagen.

Eftersom endast företagsrekonstruktionsplaner utgivna av Ackordscentralen varit tillgängliga är det väsentligt att läsaren beaktar Ackordscentralens intresse och partiskhet. Även om stiftelsen inte är vinstdrivande publiceras materialet på deras webbplats (Ackordscentralen, 2023). Det är troligt att stiftelsen främst presenterar fall som betraktas som lyckade.

3.10 Validitet och Reliabilitet

För att fastställa validitet och reliabilitet har insamlingen av information införskaffats från olika källor med olika författare. Validitet syftar till att rätt sak studeras (Bryman & Bell, 2017). Litteraturinsamlingen grundades i ämnes- och problemområdet för att undersöka relevant tidigare forskning. Bryman & Bell (2017) förklarar att inom validitet finns undergrupperna inre, extern, ekologisk och teoretisk. Den inre validiteten beskriver kausalitet och trovärdighet för att valda finansiella nyckeltal är mest relevanta för studien. Teoriinsamlingen grundade valet av finansiella nyckeltal för att förutse ekonomiska svårigheter. Vidare anpassades empirin för att uppfylla studiens syfte och besvara frågeställningen.

Reliabilitet syftar till att studien utförs på rätt sätt. Det vill säga om utfallet skulle bli det samma om studien utfördes på nytt (Bryman & Bell, 2017). I undersökningen erhålls datan från en omfattande databas som tillhandahålls och rekommenderas av universitetet. Datasetet har sin grund i årsredovisningar som genomgått revision och utgör offentliga handlingar.

3.11 Författarnas perspektiv och partiskhet (bias)

Nickerson (1998) diskuterar begreppet konfirmeringsbias inom forskning och menar att människan tenderar att söka och välja material som styrker ens hypotes. Han anser att forskarens trovärdighet för information som talar emot hypotesen är mindre än trovärdigheten för information som talar för hypotesen. Vidare trycker Nickerson (1998) på vikten av medvetenheten om att tendensen existerar och att det är bättre att utföra en studie och vara medveten om konfirmeringsbias än att inte genomföra studien alls. Det finns inget direkt personligt intresse för ett specifikt utfall av studien eftersom det inte finns någon personlig relation till något av bolagen, varken emotionellt eller ekonomiskt. Utgångspunkten är enbart publicerad information och målet är att genomföra studien på ett neutralt och objektiva sätt samtidigt som innebörden av begreppet konfirmeringsbias är värt att ha i åtanke.

3.12 Etiska ställningstaganden

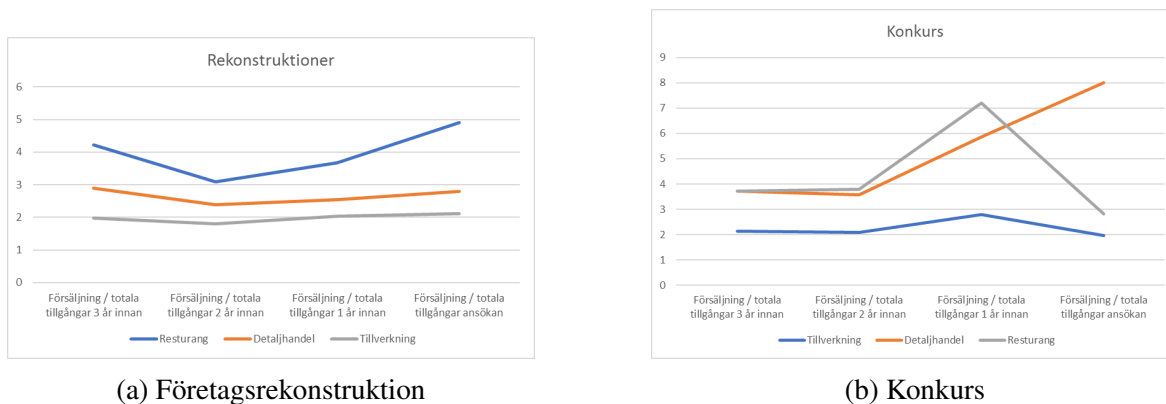
Information av specifika företag är publicerade handlingar och granskade utan intention att exponera bolagen eller skada deras rykte. God forskningsed enligt den europeiska kodexen (ALLEA, 2023) utgör en central grund och studien eftersträvar att tillhandahålla insikter för att förstå orsakssamband som påverkar beslut om företagsrekonstruktion baserat på öppen, publicerad och transparent information.

4 Empiri & Analys:

Kapitlet presenterar kvantitativ empiri genom skillnad i finansiella nyckeltal tre år innan företagsrekonstruktion och konkurs samt kvalitativ empiri bestående av tre fallstudier för företag inom valda branscher.

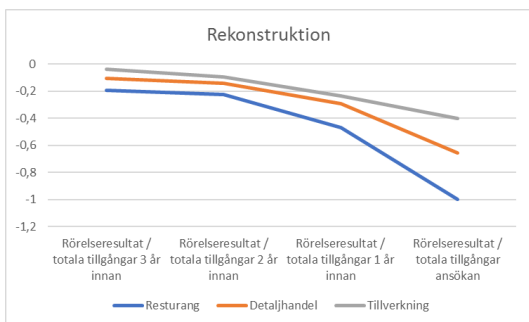
4.1 Kvantitativ empiri, skillnader mellan branscherna

Från den kvantitativa datan kan flera olika samband observeras. Avsnittet tar upp likheter och skillnader mellan branscherna.

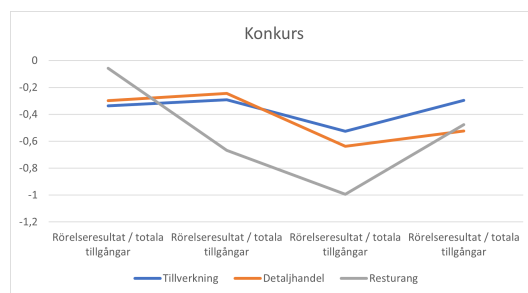

Figur 1: Kapitalomsättningshastighet i relation till antal år innan ansökan av rekonstruktion/konkurs.

Trenderna för kapitalomsättningshastigheten ser generellt sett lika ut för företagsrekonstruktioner mellan branscherna. Graden skiljer sig dock åt då restaurangbranschen är högst följt av detaljhandel och slutligen tillverkningsbranschen. För konkurserna är detaljhandel ökande. Restaurangbranschen ökar fram till året innan ansökan och faller sedan. Tillverkningsbranschen är lik restaurangbranschen men inte lika kraftig.

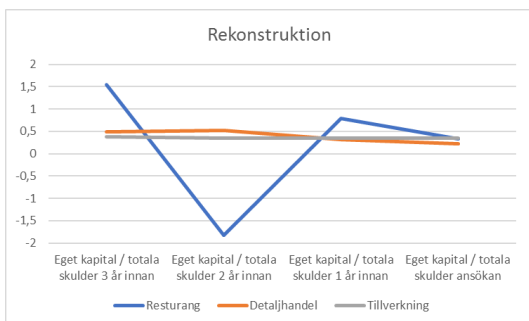
(a) Företagsrekonstruktion

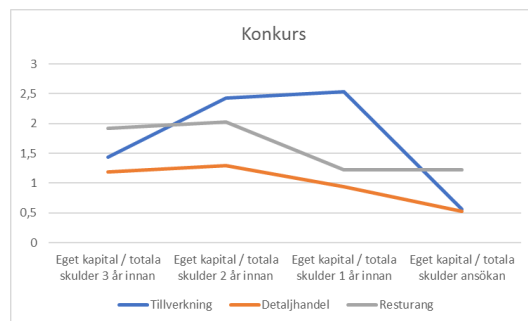
(b) Konkurs

Figur 2: Avkastning på tillgångar i relation till antal år innan ansökan av rekonstruktion/konkurs.

Avkastning på tillgångar har samma trender för konkurser och företagsrekonstruktioner mellan branscherna. Nyckeltalet blir mer och mer negativt för företagsrekonstruktionerna. Liknande trend visas för konkurser, men de har generellt sett ett mycket mer negativt värde. Dock skiljer sig graden åt där tillverkningsbranschen är högst följt av detaljhandel och slutligen restaurangbranschen för både företagsrekonstruktioner och konkurser.

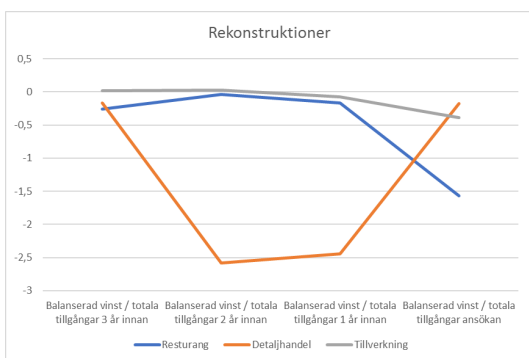
(a) Företagsrekonstruktion

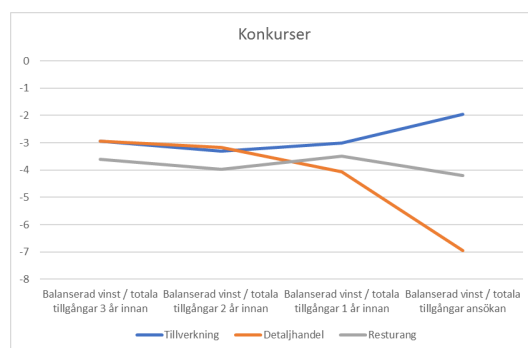
(b) Konkurs

Figur 3: Eget kapital / totala skulder i relation till antal år innan ansökan av rekonstruktion/konkurs.

Eget kapital / totala skulder är betydligt lägre för företagsrekonstruktionsobjekten jämfört med konkursobjekten. Det här indikerar på en högre skuldsättning för de som ansöker om företagsrekonstruktion. Trenderna för båda är att nyckeltalet faller och därmed ökar skuldsättningen.

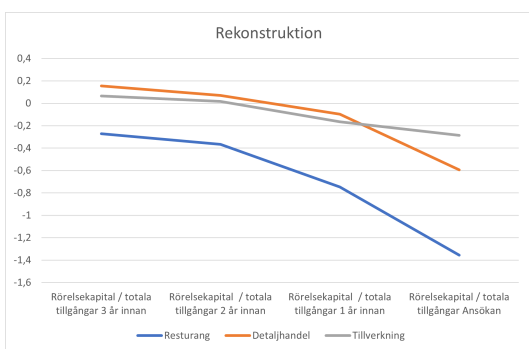
(a) Företagsrekonstruktion

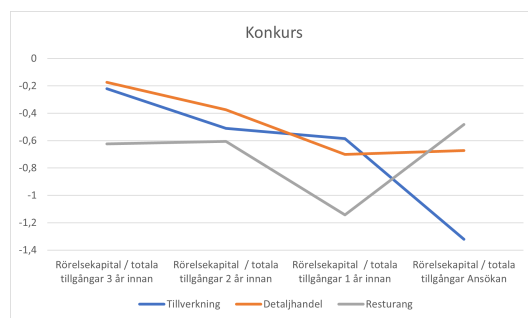
(b) Konkurs

Figur 4: Balanserad vinst / totala tillgångar i relation till antal år innan ansökan av rekonstruktion/konkurs.

Balanserad vinst / totala tillgångar skiljer sig en del. Konkurs är kraftigt negativa jämfört med företagsrekonstruktioner. Inom tillverkningsbranschen och restaurangbranschen minskar nyckeltalet successivt för företagsrekonstruktioner. Inom detaljhandeln minskar det kraftigt, men ökar markant i samband med ansökningar. Nyckeltalet minskar i konkursobjekten inom detaljhandel och restaurangbranschen, men ökar för tillverkningsbranschen.

(a) Företagsrekonstruktion

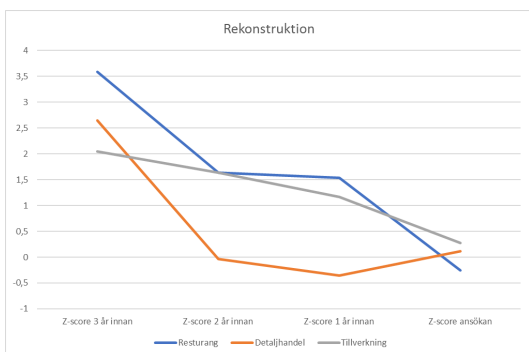

(b) Konkurs

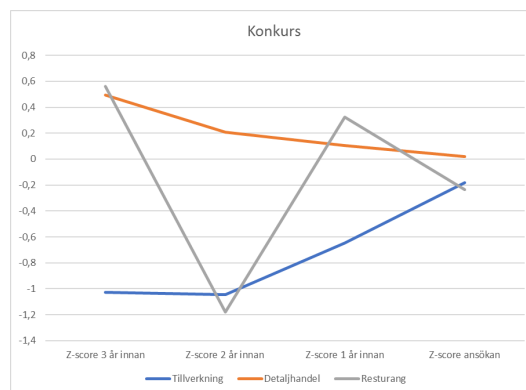
Figur 5: Rörelsekapital / totala tillgångar i relation till antal år innan ansökan av rekonstruktion/konkurs.

Rörelsekapital / totala tillgångar faller från ett positivt till ett kraftigt negativt värde för företagsrekonstruktionsobjekten inom detaljhandeln medan nyckeltalet är fallande negativt inom restaurangbranschen. Tillverkningsbranschen faller från ett positivt till ett negativt värde. Detaljhandeln minskar för både konkurser och företagsrekonstruktioner. Restaurangbranschen

som går i konkurs är kraftigt negativa, men ökar med tiden. Tillverkningsbranschen faller från ett negativt värde till ett ännu mer negativt värde för konkurser.

(a) Företagsrekonstruktion

(b) Konkurs

Figur 6: Z-score i relation till antal år innan ansökan av rekonstruktion/konkurs.

Z-score är generellt lägre för konkurser än företagsrekonstruktioner. Trenden är negativ under perioden för företagsrekonstruktioner och varierar kraftigt mellan branscher för konkurser. Tillverkningsbranschen ökar, restaurangbranschen saknar en tydlig trend och detaljhandeln minskar. Värt att notera är att de ligger kraftigt under 1,23 gränsen, vilket indikerar hög konkursrisk. Företagsrekonstruktioner börjar på en z-score som är högre än 1,23, men faller sedan långt under.

4.2 Kvalitativ empiri

Baserat på företagsrekonstruktionsplaner som publicerats av Ackordscentralen (2023) samt godkänts av tingsrätten består den kvalitativa empirin av granskning av företagen CURA of Sweden AB inom detaljhandeln, Restaurang Einstein inom restaurangbranschen och EB EEE LHI Vindkraftpark Aldermyrberget AB inom tillverkningsbranschen. Specifika företagsrekonstruktionsplaner är publicerat material och syftet med den kvalitativa delen är att transparent exemplifiera, öka förståelse och tolka den kvantitativa datan utan intention att skada företagen.

4.2.1 Detaljhandeln, företagsrekonstruktionsplan för CURA of Sweden AB

Bolaget CURA of Sweden AB ansökte om företagsrekonstruktion den 23 maj 2023 vilken beviljades 24 maj 2023. Bolaget specialiserar sig på innovativa sovrumspanprodukter, främst produkten tyngdtäcke, och bedriver försäljning genom sin egen e-handel och marknadsplatsen Amazon. Verksamheten grundades år 2017 då produkten tyngdtäcke, det vill säga ett 5-13kg täcke som positivt påverkar sömnhälsan, varit framgångsrik i USA. Bolaget skapade ett flertal varianter av tyngdtäcken med tillverkning i Kina vilka distribuerades till nordiska återförsäljare som MIO, Jysk och Hemtex (Ackordscentralen 2023).

Till en början var CURA AB marknadsledande inom branschen med kraftig tillväxt under 2018-2020. I linje med försäljningstillväxten och ökad efterfrågan valde återförsäljarna att tillverka sina egna tyngdtäcken i Kina till ett lägre pris. Följaktligen tvingades bolaget sänka priset på varan och konkurrensen på marknaden ökade vilket mättade den svenska marknaden och resulterade i att CURA AB tappade sin position som marknadsledare. Producerat lager för framtida tillväxt blev stående på grund av utebliven försäljning både hos bolaget och hos återförsäljarna där lagret motsvarade två säsongers försäljning. Bolaget ändrade sin strategi under 2021 genom att flytta fokus från att uppta marknadsandelar inom kundsegmentet via återförsäljare till att driva försäljning via Amazon och på så sätt expandera försäljningen internationellt, främst i Norden (Ackordscentralen 2023).

Under 2022 visade det sig att kalkylarbetet utförts inkorrekt av ekonomichefen, exempelvis baserades ekonomiska rapporter på felaktiga schablonkostnader istället för historiskt verkliga kostnader samt missbedömning av nettointäkter vid kampanjer. Förväntat resultat om -3,5 mkr för 2022 visade istället preliminärt bokslut om -71 mkr. Försluten har behandlats genom lagerminskning, ägarlån och skatteansänd. Vidare har ekonomichefen felaktigt redovisat nettointäkten då försäljningsintäkten bokförts som fordran mot Amazon och redovisad kostnad varit en schabloniserad sådan vilken senare visat sig vara lägre än den faktiska kostnaden. Investeringsbolaget Verdane har tillskjutit 40 mkr, 30 mkr via nyemission och 10 mkr

från ägare. Redovisningsbyrån Grant Thornton rekryterades för att granska bolagets räkenskaper och implementera nya redovisningsrutiner (Ackordscentralen 2023).

Advokaten beskriver flera åtgärder som ska vidtas under företagsrekonstruktionen för att säkra verksamhetens livskraft. Antalet anställda kommer minska från 27 personer till 21 personer vilket bidrar till en besparing på 5,5 mkr, berörda anställda kommer att vara berättigade statlig lönegaranti. Omförhandling av leverantörsavtal beräknas ge 3 mkr i besparingar och prishöjningar antas förbättra resultatet med närmare 12 mkr. Kostnader för lager och logistik förväntas också minska eftersom flera lager stängts ner då varorna distribueras direkt till Amazons lager i Tyskland från Kina istället för att först levereras till Sverige. Under förutsättning att åtgärderna ovan implementeras och får önskad effekt redovisas prognos om vinst under 2024 (Ackordscentralen 2023).

4.2.2 Restaurangbranschen, företagsrekonstruktionsplan för Restaurang Einstein AB

Bolaget ansökte om rekonstruktion 16 oktober 2020 och fick den beviljad under samma dag. Verksamheten är lokaliserad vid Chalmersområdet i Göteborg och bedriver verksamhet för lunch- och cafégäster, främst studenter och lärare. Restaurangen har en golvyta på 600 kvadratmeter och sysselsätter fem anställda i både heltids- och deltidspositioner. Dessutom är större delen av köksutrustningen leasad från Grenke Leasing. Den grundläggande orsaken till bolagets betalningssvårigheter var COVID-19 pandemin. Restaurangen var direkt och hårt påverkad av pandemin till följd av restriktioner och rekommendationer från myndigheter avseende hanteringen av smittspridningen vilket påverkade bolagets försäljning och dess verksamhet. Universitetsundervisningen ställdes om till distansundervisning vilket innebar att antalet sålda luncher minskade markant. Innan COVID-19 pandemin bröt ut serverade restaurangen runt 600 luncher om dagen och när smittspridningen hade börjat såldes endast 60-70 luncher om dagen (Ackordscentralen 2023).

Flera faktorer har påverkat bolagets likviditet negativt och bidragit till dess betalningssvårigheter. Det har inte funnits medel till att betala hyra på flera månader och inledda förhandlingar avseende hyresjusteringar har inte lyckats. Dessutom föreligger en aktiv skatteskuld om 169 662kr och ytterligare leverantörskulder. Vidare har bolaget tidigare sagt upp personal men kräver viss minimibemanning. Under våren 2020 förvärvades restaurangen av bolaget där ställföreträdarens partner förväntades bidra med kapitaltillskott vilket inte blev fallet. Hittills under företagsrekonstruktionen har verksamheten tagit del av statlig lönegaranti om 115 451 kr (Ackordscentralen 2023).

Åtgärder som ska förbättra bolagets ekonomiska ställning omfattar bland annat att anpassa verksamheten till efterfrågan under pandemiår samt beakta öppettider och prissättning. Bolaget beskrivs vidta åtgärder avseende marknadsföring och ompröva avtal med externa parter samt ta del av regeringens stödpaket. Åtgärderna avses vidtas med en tidsplan om “så snart som möjligt” (Ackordscentralen 2023).

4.2.3 Tillverkningsbranschen, företagsrekonstruktionsplan för EB EEE LHI Vindkraftpark Aldermyrberget AB

Bolaget ansökte om företagsrekonstruktion den 14 september 2023 vilken beviljades den 18 september 2023. Verksamheten är dotterbolag till “EB EEE LHI Windpark Aldermyrberget (SWE) Beteiligungs GmbH” och dess verksamhet drivs av att producera förnyelsebar energi via en vindkraftspark bestående av 17 vindkraftverk och ytterligare hjälputrustning placerade i Skellefteå (Ackordscentralen 2023).

Bolaget har sedan tidigare ingått avtal med Boliden Mineral AB för att sälja en fast volym el till ett fast pris under en 15-årsperiod. Om bolaget vid oförutsedda händelser inte kan leverera avtalad mängd el nödgas täckningsköp till marknadspriset. Täckningsköpen hanteras enligt ingått avtal mellan bolaget och Centrica Energy Trading A/S (Ackordscentralen 2023).

Materiella anläggningstillgångar består av vindkraftsparken med ett bokförtvärde om 820,2 mkr. Omsättningstillgångar består mestadels av kundfordringar som uppgår till 7,7 mkr samt diverse skatte- och interimfordringar. Bolaget har ett lån hos Kfw IPEX Bank med säkerhet i bolagets materiella tillgångar samt bolagets bankkonton. Vidare har bolaget en skuld till moderbolaget om 338.3 mkr, leverantörsskulder om ca 6,4 mkr och skuld till Centrica Energy Trading A/S om ca 17 mkr samt övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (Ackordscentralen 2023).

Främsta orsaken till bolagets betalningssvårigheter ligger i att vindkraftverksparken inte har lyckats generera tillräcklig mängd el enligt avtalet med Boliden Mineral AB vilket nödgat bolaget till täckningsköp där marknadspriset överstigit det fasta elpriset enligt avtalet. Bolaget har med andra ord varit tvunget att spendera likvida medel på inköp av el till ett högre pris än försäljningspriset på grund av låg vindhastighet samt bestämmelser i det ingångna avtalet. Rysslands invasion av Ukraina och de efterföljande sanktionerna mot Ryssland påverkade elpriserna i Europa på ett väsentligt sätt, vilket bolaget inte hade förutsett. I efterhand var avtalet mycket olönsamt för bolaget och försök till omförhandling med Boliden Mineral AB har misslyckats (Ackordscentralen 2023).

Åtgärder som planeras vidtas beskrivs bland annat vara nytt försök till förhandling om ett nytt kommersiellt acceptabelt avtal med Boliden Mineral AB med tanke på de oförutsedda omvärldsfaktorerna. Om förhandling med affärspartner inte lyckas kommer vindkraftsparken säljas på marknaden och tvist om eventuellt skadestånd uppstå (Ackordscentralen 2023).

5 Diskussion

Kapitlet diskuterar samband mellan slutsatser från empirin och forskning presenterad i den teoretiska referensramen. Kapitlet inleds med diskussion om finansiella nyckeltal och fortsätter med att diskutera anledningar som sätter företag i en position som motiverar ansökan om företagsrekonstruktion, slutligen diskuteras kritik till studien.

5.1 Diskussion om finansiella nyckeltal

I den kvantitativa empirin jämförs företagsrekonstruktioner och konkurser med avseende på kapitalomsättningshastighet, avkastning på tillgångar, eget kapital / totala skulder, balanserad vinst/totala tillgångar och rörelsekapital/totala tillgångar.

Empirin visar att trenderna för kapitalomsättningshastighet är ökande för företagsrekonstruktioner och konkurser, men ökar mer och har ett större värde för företagsrekonstruktioner. Avkastning på tillgångar faller mer för företagsrekonstruktioner än konkurser, men börjar på ett högre värde. Trots det är avkastningen negativ för båda fallen. Restaurangbranschen har högst kapitalomsättningshastighet, medan tillverkningsbranschen har högst avkastning på tillgångar. Skuldsättningsgraden varierar mellan branscher, men ökar för både företagsrekonstruktioner och konkurser. Skuldsättningen är också generellt högre för företagsrekonstruktionsobjekten. Balanserad vinst/totala tillgångar varierar. Konkurser har kraftigt negativa värden, medan företagsrekonstruktioner har svagt negativa värden. Rörelsekapital/totala tillgångar är minskande för företagsrekonstruktionsobjekten. Detaljhandeln och tillverkningsbranschen går från ett positivt till ett negativt värde, medan restaurangbranschen börjar på ett negativt värde. Konkurs är också fallande, men börjar negativt och blir ännu mer negativa.

Z-score som indikerar konkursrisk, ju lägre värde desto högre konkursrisk, är lägre för konkurser än för företagsrekonstruktioner. Trenden är nedåt under perioden för företagsrekonstruktioner, medan den varierar kraftigt mellan branscher för konkurser. För konkurser ligger

z-scoren långt under 1,23, vilket indikerar hög konkursrisk. Företagsrekonstruktioner börjar på en z-score som är högre än 1,23, men faller sedan långt under 1,23.

Slutsatserna som kan dras från den kvantitativa studien är följande, företag med hög skuldsättning ansöker om en företagsrekonstruktion, medan företag med relativt låg skuldsättning ansöker om en konkurs. Det visar dock inte hela bilden. Företagsrekonstruktionsgruppen har klart högre z-score, vilket indikerar en lägre konkursrisk. En kan tänka att företagsrekonstruktionsgruppen med högre z-score och högre skuldsättning är motsägelsefullt men dess motivering finns i Altmans (2000) z-score formel:

$$Z = 0,717 \cdot \frac{\text{Rörelsekapital}}{\text{Totala Tillgångar}} + 0,847 \cdot \frac{\text{Balanserad Vinst}}{\text{Totala tillgångar}} + 3,1 \cdot \frac{\text{Rörelseresultat}}{\text{Totala Tillgångar}} + 0,42 \cdot \frac{\text{Eget Kapital}}{\text{Totala Skulder}} + 0,998 \cdot \frac{\text{Försäljning}}{\text{Totala Tillgångar}} \quad (2)$$

$Z < 1,23$ konkursrisk hög

$1,23 < Z < 2,9$ gråzon

$2,9 < Z$ konkursrisk låg

Här syns tydligt vilka faktorer som vägs mest. $\frac{\text{Rörelseresultat}}{\text{Totala tillgångar}}$ multipliceras med 3,1 medan $\frac{\text{Eget kapital}}{\text{Totala skulder}}$ multipliceras med 0,42. Företagsrekonstruktionsobjekten har högre skulder, men också högre $\frac{\text{Rörelseresultat}}{\text{Totala tillgångar}}$ vilket väger upp det. Uppgifterna ligger i linje med Opoku Appiah (2009). För att analysera vinstmarginalerna krävs en omskrivning av z-score formeln. Härledningen görs på följande sätt:

$$Z = 0,847 \cdot \frac{\text{Balanserad vinst}}{\text{Totala Tillgångar}} \cdot \frac{\text{Försäljning}}{\text{Försäljning}} + 3,1 \cdot \frac{\text{Rörelseresultat}}{\text{Totala Tillgångar}} \cdot \frac{\text{Försäljning}}{\text{Försäljning}} +$$

$$0,998 \cdot \frac{\text{Försäljning}}{\text{Totala Tillgångar}} + 0,42 \cdot \frac{\text{Eget Kapital}}{\text{Totala Skulder}} + 0,717 \cdot \frac{\text{Rörelsekapital}}{\text{Totala Tillgångar}}$$

=>

$$Z = \frac{\text{Försäljning}}{\text{Totala Tillgångar}} \cdot (0,847 \cdot \frac{\text{Balanserad Vinst}}{\text{Försäljning}} + 3,1 \cdot \frac{\text{Rörelseresultat}}{\text{Försäljning}} + 0,998) +$$

$$0,42 \cdot \frac{\text{Eget Kapital}}{\text{Totala Skulder}} + 0,717 \cdot \frac{\text{Rörelsekapital}}{\text{Totala Tillgångar}}$$

=>

$$Z = \text{Kapitalomsättning} \cdot (0,847 \cdot \text{Bruttovinstmarginal} + 3,1 \cdot \text{Nettovinstmarginal} + 0,998)$$

$$+ 0,717 \cdot \frac{\text{Rörelsekapital}}{\text{Totala Tillgångar}} + 0,42 \cdot \frac{\text{Eget Kapital}}{\text{Totala Skulder}}$$

(3)

Det syns tydligt att hög nettovinstmarginalen väger tyngre än hög bruttovinstmarginalen och att höga vinstmarginalerna väger mer än andra nyckeltal. Kapitalomsättningshastigheten är också mycket högre för konkurser. Hög kapitalomsättningshastighet tyder på att mindre kapital krävs för omsättningen i verksamheten. Detta stämmer överens med Yu & He (2018) som skriver att sannolikheten att ansöka om företagsrekonstruktion är högre för tillgångstunga företag.

Det finns flera faktorer med effekt på beslut om ansökan om företagsrekonstruktion som inte visas i finansiella nyckeltal och är svåra att ta hänsyn till utifrån enbart kvantitativa data. För att fördjupa förståelsen och förstå orsakssamband som har effekt på företagsrekonstruktion diskuteras presenterade fallstudier.

5.2 Diskussion om vilka anledningar som sätter ett företag i en position som motiverar ansökan om företagsrekonstruktion

Anledningar till att företag får betalningssvårigheter är flera och konsekvenserna är kostsamma. Gratzer (2002) diskuterar direkta och indirekta kostnader av att hamna på obestånd och menar att samhällskostnaderna är både direkta som administrativa kostnader och indirekta som förlust av marknadseffektivitet.

En gemensam åtgärd i fallstudierna är att externa parter tillsätter kapital. Moderbolaget är villigt att tillföra kapital till vindkraftsbolaget vid eventuellt likviditetsunderskott, CURA of Sweden AB erhåller skatteanstånd samtidigt som investmentbolaget Verdane tillför kapital till bolaget och Restaurang Einstein erhåller stödpaket från regeringen. Såväl CURA of Sweden AB som Restaurang Einstein är berättigade statlig lönegaranti. Vidare tillämpas samma åtgärder för samtliga fallstudier, bland annat omförhandlingar av bindande avtal och kostnadsänkande åtgärder såsom personalnedskärningar.

De underliggande orsakerna till varför dessa företag har hamnat i ekonomiska svårigheter varierar. CURA of Sweden ABs primära orsak är bristfällig redovisning, medan Restaurang Einstein och Vindkraftsbolaget påverkas negativt av makroekonomiska faktorer. Dessa externa faktorer inkluderar effekterna av COVID-19-pandemin och elprishöjningar orsakade av Rysslands invasion av Ukraina.

CURA of Sweden AB står inför betalningssvårigheter till följd av felaktig bokföring. Da Silva Mattos & Shasha (2023) konstaterar att bristfällig redovisning har betydande effekt på insolvensprognos, ett påstående som tydligt illustreras i fallstudien om CURA of Sweden

AB. Ekonomichefens missbedömning av kostnader och intäkter har effekt på bolagets överlevnadsmöjligheter och scenarion likt dessa avspeglas inte i nyckeltalen eftersom datan utgår från årsredovisningar.

Trots pågående ekonomiska betalninssvårigheter har CURA of Sweden AB ett bestående lager och ett varumärke som tidigare varit marknadsledande inom sin bransch vilket bevarar bolagsvärde. Borgenärerna till bolaget bör beakta Antills (2022) slutsats vilken betonar vikten av att ta hänsyn till bolagsvärdet och att undvika impulsiva beslut om likvidation. Investmentbolaget Verdane tillsätter kapital vilket ytterligare motiverar företagsrekonstruktionsprocessen och eftertänksamhet av likvidation eftersom en hastig likvidation tenderar att resultera i ekonomiska förluster för borgenärerna som annars kunnat generera värde (Antill, 2022). Det är även lämpligt att överväga Bernstein m.fl.:s (2018) påstående om tillgångsallokering där det framhålls att företagsrekonstruktion vanligtvis är mer lönsam för att optimera tillgångsanvändningen eftersom likvidation ofta innebär ineffektiv allokering av tillgångar.

Vindkraftsbolaget bör också beakta Antills (2022) och Bernstein m.fl.:s (2018) slutsatser. Kfw IPEX Bank har säkerhet i Vindkraftsbolagets materiella tillgångar och trots Antills (2022) och Bernstein m.fl.:s (2018) rekommendation om att inte hastigt besluta om likvidation behöver kreditgivaren ta hänsyn till att förhandling om det 15-åriga avtalet med Boliden Mineral Ab redan misslyckats en gång. Vidare är vindhastighet och elpriser svårberäknade variabler samtidigt som omvärldshändelser inte går att förutse. För att öka sannolikheten för vidare verksamhet är det relevant för företagare och borgenär att ta hänsyn till Kuttner m.fl.:s (2021) konstaterande om vikten av en detaljerad framtidsplan för ekonomiska och strategiska åtgärder.

Parsa m.fl.:s (2011) konstaterande om att konjunkturläge och hushållens disponibla inkomst har effekt på restaurangbranschen exemplifieras tydligt i fallstudien om Restaurang Einstein AB. Restaurangens beroende av lunchgäster vid Chalmers tekniska högskola och minskad försäljning under COVID-19 pandemin stämmer överens med Parsa m.fl.:s (2011) påstående

om demografiska faktorer och bekvämlighetsfaktor som avgörande för konsumentval. Restaurangens attraktiva läge under normala undervisningsförhållanden har höga fasta kostnader med tanke på att företagsrekonstruktionsplanen presenterar restaurangens hyresbetalning som en orsak till betalningssvårigheter. Vidare tyder det på att restaurangen varit villig att betala högre hyra för det specifika läget vilket Parsa m.fl.:s (2011) också lyfter.

5.3 Kritik till studien

Gratzer (2002) förklarar att det även finns ett moral hazard-problem då företag använder konkursdomstolen för att genomföra bekvämlighetskonkurser. Det innebär att företag omstrukturerar verksamheten via konkursdomstolen och därmed utför en företagsrekonstruktion som inte syns i statistiken vilket kan skapa en missvisande bild av den kvalitativa empirin i studien. Vidare diskuterar Kubu (2016) att det är svårt att mäta en lyckad företagsrekonstruktion eftersom mätningen varierar beroende på intresset av aktören som utför mätningen. Kubu (2016) menar att företagsrekonstruktionslyckande ofta används som ett marknadsföringsverktyg. Det är viktigt att ha i åtanke eftersom företagsrekonstruktionsplanerna i studien är publicerade och hämtade från ackordscentralens hemsida.

6 Sammanfattning och Slutsats

I studien fördjupas förståelsen för situationer där företagsrekonstruktion kan vara ett lämpligt alternativ till konkurs genom analyser av finansiella nyckeltal och företagsrekonstruktionsplaner. Metoden som används inkluderar en kvantitativ analys, där företagsrekonstruktioner och konkurser jämförs genom finansiella nyckeltal med utgångspunkt i Altman z-score (2000). Dessutom ingår en kvalitativ analys genom fallstudier av företagsrekonstruktionsplaner för att identifiera orsaker till varför företag befinner sig i en situation som motiverar en företagsrekonstruktion. Slutsatserna av studien kan ge insikter och användas för att förstå orsakssamband och faktorer som påverkar beslutet om att ansöka om företagsrekonstruktion.

Avslutningsvis visar den kvantitativa datan att företag med högre skuldsättning ansöker om företagsrekonstruktion istället för konkurs. Däremot visas att företagsrekonstruktionsobjekten har högre vinstmarginal och kapitalomsättningshastighet än konkursobjekten vilket vikts mer i Altmans z-score formel (2000). Således kan slutsatsen dras att trots den högre skuldsättningen har företagsrekonstruktionsföretagen en starkare position, då andra finansiella nyckeltal är av mer vikt. Det finns emellertid anledningar som inte syns i de finansiella nyckeltalen och motiverar ansökan om företagsrekonstruktion. Studien visar att fungerande verksamheter kan ha försatts i temporära svårigheter på grund av felaktig bokföring. Bolagen kan också ha tecknat dåliga avtal som de önskar omförhandla med hjälp av en företagsrekonstruktion. Dessutom kan makroekonomiska faktorer förhindra verksamhetens drift och på så sätt leda till tillfälliga svårigheter. Trots att branscherna varierar finns liknande trender och faktorer i alla tre fall. Studien kan vidareutvecklas med förslag till fortsatt forskning. Följande föreslås:

- Undersöka fler branscher och nyckeltal
- Studera de långsiktiga effekterna av en företagsrekonstruktion
- Jämföra resultatet med andra länder och se om trenderna håller internationellt

Referenser

Böcker

- Blomkvist, P. Hallin, A. Lindell, E. (2018) *Metod för företagsekonomer*. (Upplaga 1). Studentlitteratur AB.
- Bryman, A. & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. (Upplaga 3) Liber.
- Denscombe, M (2016). *Forskningshandboken : för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. (Upplaga 3.). Studentlitteratur AB.
- Folkesson, E. (2018). *Ekonomiska företagskriser: Inblickar i insolvensjuridiken och dess konsekvenser* (Upplaga 1). Borås Studentbokhandel AB.
- Hillier, D. Ross, S. Westerfield, R. Jaffe, J. Jordan, B. (2021). *Corporate Finance*. (Upplaga 4e). McGraw-Hill Education / Europe, Middle East & Africa.
- Persson, A. & Karlsson-Tuula, M. (2017). *Företagsrekonstruktion i teori och praktik*. (Upplaga 3.1) Eddy.se AB, Visby.

Offentligt tryck

- Direktiv 2019/1023. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1023 av den 20 juni 2019 om ramverk för förebyggande rekonstruktion, om skuldavskrivning och näringsförbud och om åtgärder för att göra förfaranden rörande rekonstruktion, insolvens och skuldavskrivning effektivare samt om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 (Rekonstruktions- och insolvensdirektiv). Hämtad 10 november 2023 från: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/ALL/?uri=CELEX%3A32019L1023>
- Justitiedepartementet. (2008). *Avskaffande av revisionsplikten för små företag*. (SOU 2008:32). Stockholm. Hämtad 12 december 2023 från: <https://www.regeringen.se/491313>

//www.regeringen.se/contentassets/053cd8567e8e4f9eb722ba734d0186c8/
avskaffande-av-revisionsplikten-for-sma-foretag-hela-dokumentet-sou-200832/

- Lag om företagsrekonstruktion (1996:764). Justitiedepartementet. Hämtad 10 november 2023 från: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1996764-om-foretagsrekonstruktion_sfs-1996-764/
- Lag om företagsrekonstruktion (2022:964). Justitiedepartementet. Hämtad 10 november 2023 från: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2022964-om-foretagsrekonstruktion_sfs-2022-964/
- Lönegarantilag (1992:497). Arbetsmarknadsdepartementet ARM. Hämtad 10 december 2023 från: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lonegarantilag-1992497_sfs-1992-497/

Rapporter och Artiklar

- Altman, E.I. and H.J. Suggitt (2000) 'Default Rates in the Syndicated Bank Loan Market: A Mortality Analysis', *Journal of Banking and Finance*, Vol. 24, Nos. 1–2, 229–253. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0378426699000588>
- Antill, S. (2022). *Do the right firms survive bankruptcy?* (Volume 144, Issue 2, Pages 523-546). *Journal of Law and Economics*. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0304405X21003305?pes=vor>
- Bernstein, S. Colonnelli, E. Iverson, B. (2018). *Asset Allocation in Bankruptcy*. (Volume 74, Issue 1, Pages 5-53). *The Journal of Finance*. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/jofi.12740>

- Chen, C. Chen, C. Lien, D. (2020). *Financial distress prediction model: The effects of corporate governance indicators*. (Volume 39, Issue 8, Pages 1238-1252). Journal of Forecasting. <https://onlinelibrary-wiley-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/pdf/10.1002/for.2684>
- da silva Mattos, E. & Shasha, D. *Bankruptcy prediction with low-quality financial information*. (Volume 237, Part A, 2023, 121418, ISSN 0957-4174). Expert Systems with Applications. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0957417423019206>
- Kuttner, M. Mayr, S. Mitter, C. Duller, C. (2021). *Impact of accounting on reorganization success: empirical evidence from bankrupt SMEs*. (Vol. 19 No. 6, 2023. Pages. 24-45). Journal of Accounting & Organizational Change. Emerald Publishing Limited <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JAOC-06-2021-0080/full/pdf?title=impact-of-accounting-on-reorganization-success-empirical-evidence-from-bankrupt-sme>
- Nickerson, R. (1998). *Confirmation Bias: A Ubiquitous Phenomenon in Many Guises*. (Volume 2, Issue. 2, Pages 175-220). Review of General Psychology. <https://pages.ucsd.edu/~mckenzie/nickersonConfirmationBias.pdf>
- Opoku Appiah, K. Abor, J. (2009). *Predicting corporate failure: some empirical evidence from the UK*. (Vol. 16, No. 3, 2009, Pages. 432-444). Benchmarking: An International Journal <https://deliverypdf.ssrn.com/delivery.php?ID=161070001067085066095114086018007123120047030012065075094107116097003024100004066120EXT=pdf&INDEX=TRUE>
- Parsa, H.G. Gregory, A. Doc Terry, M. (2011) *Why Do Restaur Why Do Restaurants Fail? Part III: An Analysis of Macro and Micro and Micro Factors*. Dick Pope Sr. Institute Publications. 15. <https://stars.library.ucf.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1014&context=dickpope-pubs>

- Uğurlu, M. & Aksoy, H. (2006). *Prediction of corporate financial distress in an emerging market: The case of Turkey*. (Volume 13, No 4. Pages. 277-295). *Cross Cultural Management: An International Journal*. <https://www-emerald-com.ezproxy.ub.gu.se/insight/content/doi/10.1108/13527600610713396/full/html>
- Yu, K. He, D. (2018). *The choice between bankruptcy liquidation and bankruptcy reorganization: a model and evidence*. (Volume 5, 2018 - Issue 3). *Journal of Management Analytics*. <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/23270012.2018.1462112?src=getftr>
- Åsberg, R (2001). "Det finns inga kvalitativa metoder – och inga kvantitativa heller för den delen." *Pedagogisk forskning*, 6 (4), 2001, s. 270-292.

Tidningskrifter

- Gratzer, K. (2002). Konkursinstitutet som finansiell institution. *Ratio Working Paper No.7*.
- KUBU, M. (2016). Saab-arvet är fortfarande svenskt. *Ackordscentralen Nyheter No.2*.

Webbsidor

- Ackordscentralen. (2023). *Cura of Sweden AB 559101-7610*. Tillgänglig via: <https://ackordscentralen.se/rekonstruktioner/cura-of-sweden-ab/>
- Ackordscentralen. (2023). *EB EEE LHI Vindkraftpark Aldermyrberget AB 556823-2853*. Tillgänglig via: <https://ackordscentralen.se/rekonstruktioner/eb-eee-lhi-vindkraftpark-aldermyrberget-ab/>
- Ackordscentralen. (2023). *Restaurang Einstein*. Tillgänglig via: <https://ackordscentralen.se/content/uploads/2020/10/preliminar-rekonstruktionsplan-restaurang-einstein-ab.pdf>

- Ackordscentralen. (2023) *Om oss*. Tillgänglig via: <https://ackordscentralen.se/om-oss/?gclid=CjwKCAiApuCrBhAuEiwA8VJ6JuHeAZR-2K1vEwfJzY9uGfETaDY-x39R45tf41xMwGXlrtBwE>
- ALLEA. (juni 2023). *The European Code of Conduct for Research Integrity*. Tillgänglig via: <https://allea.org/code-of-conduct/>
- Creditsafe. (1 november 2023). *Konkursvågen fortsätter med full styrka - högsta oktobermånaden sedan 1999*. Tillgänglig via: <https://www.creditsafe.com/se/sv/blog/konkurser/konkursstatistik.html>
- Folkhälsomyndigheten. (30 mars 2023). *Inkomster och försörjningsmöjligheter – Fördjupat resultat för Folkhälsan i Sverige*. Tillgänglig via: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/tolkad-rapportering/folkhalsan-i-sverige/resultat/inkomster-och-forsorjningsmojligheter/>
- Fortnox. (2024). *Ekonomisk ordlista*. Tillgänglig via: <https://www.fortnox.se/fortnox-foretagsguide/ekonomisk-ordlista?fbclid=IwAR1fMF-7YE0T5-az3AlIzCVSsFPQLCUZWssgIXVa3KC7y-cbRB9pesHDCp8>
- Konkurrensverket. (2023) *Om konkurrens*. Tillgänglig via: <https://www.konkurrensverket.se/konkurrens/om-konkurrens/>
- Nationalencyklopedin. (2023). *Ackord*. Tillgänglig via: [https://www-ne-se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/ackord-\(civilr\)](https://www-ne-se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/ackord-(civilr))
- Nationalencyklopedin. (2023). *Företagsrekonstruktion*. Tillgänglig via: <https://www-ne-se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/f%C3%B6retagsrekonstruktion>
- Nationalencyklopedin. (2023). *Näringsidkare*. Tillgänglig via: <https://www-ne-se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/n%C3%A4ringsidkare>

- SCB. (15 december 2023). *Konkurser och offentliga ackord*. Tillgänglig via: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/naringsverksamhet/konkurser-och-offentliga-ackord/konkurser-och-offentliga-ackord/>
- SCB. (19 juli 2023) *Sveriges BNP*. Tillgänglig via: <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/samhallets-ekonomi/bnp-i-sverige/>
- SCB. (uå). *Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI)*. Tillgänglig via: <https://www.scb.se/dokumentation/klassifikationer-och-standarder/standard-for-svensk-naringsgrensindelning-sni/>
- Sveriges Domstolar. (2 mars 2023). *Detta händer vid en företagsrekonstruktion*. Tillgänglig via: <https://www.domstol.se/amnen/skulder-konkurs-och-foretagsrekonstruktion/foretagsrekonstruktion/detta-hander-vid-en-foretagsrekonstruktion/>
- Sveriges Domstolar. (uå). *Vad krävs för att ett företag eller en privatperson ska försättas i konkurs?* Tillgänglig via: <https://www.domstol.se/amnen/skulder-konkurs-och-foretagsrekonstruktion/konkurs/vad-kravs-for-att-ett-foretag-eller-en-privatperson-ska-forsattas-i-konkurs/>